

Bilgi Üniversitesi Araştırdı: Çocuklara Yeterli Bütçe Ayrılmıyor!

20 Nisan 2013 - 09:58

İstanbul Bilgi Üniversitesi tarafından hazırlanan "STK'lar İçin Çocuğa Yönelik Harcamaları İzleme Kılavuzu", nüfusunun yaklaşık üçte biri 18 yaşın altında olan Türkiye'de, Merkezi Yönetim İdareleri tarafından çocuklar için yapılan kamu harcamalarının çok düşük olduğunu ortaya koydu.

Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi ile Çocuk Çalışmaları Birimi tarafından hazırlanan ve 2008-2011 yılları arasında Türkiye'de çocuklar için yapılan harcamaların düzeyini inceleyen çalışma, sivil toplum kuruluşlarının bu harcamaları izlemesini kolaylaştırmayı da hedefliyor.

Türkiye'nin yaklaşık üçte birini temsil eden 18 yaşın altındaki 22,6 milyon çocuk için 2011 yılında bu dört alanda yapılan harcamaların GSYH'ye oranı ancak yüzde 1,11'e ulaşıyor. Bu oran 2008 yılı için yüzde 1,02; 2009 yılı için yüzde 1,33 ve 2010 yılı için yüzde 1,21 olarak hesaplanıyor. Bu veriler, Türkiye'de çocuğa yönelik kamu harcamalarındaki artışın GSYH artış hızının gerisinde kaldığını ortaya koyuyor. Bu harcamalara, kamunun eğitim hizmetlerine ilişkin harcamaları da eklendiğinde, Türkiye'nin çocuklara yönelik harcamalarının GSYH'ye oranı 2011 yılında yüzde 3,43'e ulaşıyor.

Çocuğa yönelik sosyal hizmet ve sosyal yardım harcamaları 3,8 milyar TL, sağlık harcamaları 10,3 milyar TL, adalet harcamaları 342 milyon TL ve çocuk işçiliğiyle mücadele harcamaları 629 bin TL olarak hesaplanabiliyor. 2011'de bu dört alanda çocuklar için harcanan toplam rakam ise 14,5 milyar TL.

HARCAMALAR AYRIŞTIRILMIYOR

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve SGK'nın harcamaları dışındaki sosyal yardım ve sosyal hizmetler, sağlık, adalet ve çocuk işçiliğiyle mücadele konusunda yapılan harcamalar kamu kurumları tarafından ayrıştırılarak yayınlanmadığı için, hesaplamalar ancak göstergeler kullanılarak yapılabiliyor.

Hükümet yetkililerinin ve meclisin çocuklara yönelik bütün harcamaların düzeyini ve etkinliğini takip etmeden çocuklara dönük politika geliştirmeleri ve karar almalarının hem sağlıksız hem de zor olduğu belirtilen çalışmada, STK'ların Türkiye'de çocuğa yönelik harcama alanları ve miktarını bilmek istedikleri de vurgulanıyor.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER UYARIYOR

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'nin, Türkiye'nin en son gönderdiği Çocuk Hakları Gelişim Raporu'na ilişkin yayımladığı 2012 tarihli Sonuç Gözlemleri'nde, Türkiye'nin hem çocuk hakları önceliklerini hem de bu doğrultuda çocuklar için

harcanacak merkezi ve yerel bütçeyi yıl bazında belirlemesi gerektiğinin vurgulandığını da belirtilen çalışmanın yazarları Nurhan Yentürk, Ayşe Beyazova ve Gözde Durmuş şunları belirtiyor:

“2008-2011 yılları arasında Türkiye'nin GSYH'sinde artış meydana geldiği halde çocuklara yönelik harcamaların oranında 2008 yılından sonra artış olmadığı görülüyor. Bu durum, Türkiye'nin GSYH'sinde aynı yıllarda meydana gelen büyümenin çocuğa yönelik harcamalara aynı düzeyde yansıtılmadığını da gösteriyor. Oysa, çocuğun öncelikli yararı açısından bakıldığında; çocuklara yönelik harcamalardaki artış oranının Türkiye'nin genel büyüme oranının da üstünde olması gereklidir. Bu çalışmayla; Türkiye'de çocuğa yönelik harcamaların ayrıştırılmasının, tüm kurumlar tarafından şeffaf bir biçimde kamuoyuyla paylaşılmasının ve politika üretkenler tarafından bilinerek ve değerlendirilerek çocukların öncelikli yararına uygun planlanma yapılmasının önemine dikkat çekiyoruz. Çocuğa ilişkin bütçenin yeterli düzeyde ve etkin olarak yapılmasını sağlayacak biçimde artırılması ve ayrıştırılarak şeffaf biçimde yayınlanması için çağrı yapıyoruz.”

Söz konusu yayına <http://stk.bilgi.edu.tr/stkButce.asp> adresinden ulaşmak mümkün.